ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA „DOLINA SAMBOROWO”

Obszar Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego wyróżnia się urozmaiconą polodowcową rzeźbą terenu i bogactwem lasów (zajmują ponad 90% powierzchni Parku). Proponujemy spacer ścieżką przyrodniczą w jednej z najpiękniejszych dolin TPK – Dolinie Samborowo. Nazwa doliny pochodzi od imienia księcia pomorskiego Sambora I, który w XII wieku osadził w Oliwie zakon cystersów.

Na trasie ścieżki wyznaczono 10 przystanków, czas przejścia wynosi około 3 h.

Przystanek 1. - skraj łąki

W pobliżu, przy ścieżce prowadzącej w głąb doliny, znajduje się murawa z wieloma roślinami zielnymi, wśród których są gatunki piaszczystych siedlisk, m.in. rogownica polna, cieciorka pstra i chaber driakiewnik. Znajdziemy tu również interesującego sukulenta – rozchodnika wielkiego. Z kolei dno doliny zajmują półnaturalne zbiorowiska trawiaste. Występują tu pospolite gatunki traw (np. wiechlina łąkowa i kupkówka pospolita), a także często mylone z nimi turzyce o trójkanciastej łodydze. W czerwcu kwitnie masowo przytulia biała. Na łące możemy spotkać również wiele ciekawych owadów, np. efektownego pluskwiaka – strojnicę baldaszkówkę oraz liczne motyle – pazia królowej i różne gatunki rusałek: pokrzywnika, pawika, ceika, osetnika i admirała. Godne uwagi są charakterystyczne kopce ziemi, świadczące o obecności częściowo chronionego kreta europejskiego. O zmierzchu nad doliną można ujrzeć polującego na owady nietoperza – borowca wielkiego.

Strojnica baldaszkówka *fot. ES*

Cieciorka pstra *fot. ES*

Przystanek 2. - początek alei dębowej

Wzdłuż drogi po prawej stronie można zaobserwować 4 okazałe dęby szypułkowe, stanowiące grupowy pomnik przyrody. Jednak w drzewostanie dominują buki i graby. Wiosną oraz wczesnym latem od strony lasu słychać charakterystyczne sip-sip-sip-sip-sirr. Jest to śpiew ściśle chronionej świstunki leśnej. Ptak ten zamieszkuje głównie dojrzałe drzewostany liściaste, cechujące się skąpym podszytem. Warto też zwrócić uwagę na specyficzne, szarozielone lub białawe plamy, widoczne na korze drzew. Są to porosty (grzyby lichenizowane) – m.in. rozsypek srebrzysty oraz kilka gatunków liszajca. Na zboczu doliny rośnie podlegająca ochronie ścisłej przylaszczka pospolita, częściowo chronione konwalia majowa i przytulia wonna, a także szereg innych roślin runa leśnego, jak: kostrzewa leśna, zawilec gajowy, niecierpek drobnokwiatowy, kuklik pospolity, zerwa kłosowa czy szczaw gajowy. Wzdłuż ścieżki z kolei znajdziemy rośliny o właściwościach leczniczych – babkę zwyczajną i lancetowatą oraz żarnowiec miotlasty.

Świstunka leśna *fot. ES*

Porosty na pniu graba *fot. DO*

Przystanek 3. - „Gruby Dąb"

„Gruby Dąb", czyli dąb szypułkowy o obwodzie 5,60 m i wysokości 25 m to pomnik przyrody nr 206 A. Dno doliny pomiędzy łąką a leśną drogą zajmuje las dębowo-grabowy, tzw. grąd. Tak żyzne siedlisko sprzyja wielu gatunkom ptaków. Jednym z nich jest strzyżyk – bardzo mały, o donośnym głosie. Przedstawicielami roślin zielnych są: przytulia wonna, gajowiec żółty, gwiazdnica wielkokwiatowa, szczawik zajęczy, konwalijka dwulistna oraz dzwonek brzoskwiniolistny. Uwagę zwraca licznie występujący barwinek pospolity. W pobliżu rosną różne gatunki drzew: buk pospolity, dąb szypułkowy, grab pospolity, jesion wyniosły, lipa drobnolistna, klon pospolity i jawor, topola osika, olsza czarna oraz brzoza brodawkowata. Przy odchodzącej w bok drodze znajdują się charakterystyczne zagłębienia w zboczu, o średnicy kilkunastu metrów. Są to dawne wyrobiska żwirowni, gdzie możemy zobaczyć szereg gatunków ciepłolubnych.

Pomnik przyrody „Gruby Dąb" *fot. DO*

Przystanek 4. - koniec alei dębowej

Przy rozwidleniu dróg zwraca uwagę martwy dąb szypułkowy (PP nr 199). Kończy on pomnikową aleję, na którą składa się w sumie 11 drzew w wieku od 150 do 300 lat. Część z nich została powalona przez wiatr, jednak nadal pełnią one funkcje pomników przyrody. Nieopodal rośnie okazały grab. Na jego korze znajdziemy kolejny z pospolitych porostów krajowych – otwornicę gorzką – o szaro-białym zabarwieniu i charakterystycznym, gorzkim smaku. Wśród roślin runa wyróżnia się jaskier rozłogowy. Kilkadziesiąt metrów dalej możemy zapoznać się z kilkoma gatunkami drzew iglastych: sosną zwyczajną, świerkiem pospolitym oraz daglezją zieloną. Daglezja jest gatunkiem obcym we florze krajowej (pochodzi aż z Ameryki Północnej) i została tu sprowadzona przez człowieka. Obecność świerka jest również wynikiem ludzkiej działalności, ponieważ jego naturalny zasięg w Polsce nie obejmuje tego regionu.

Drzewa martwe, ale nadal pomniki przyrody *fot. DO*

Przystanek 5. - polanka w grupie luźno rosnących dębów

Niewielka polanka z grupą starych dębów szypułkowych. Znaleźć tu możemy interesujący gatunek górski – tojeść gajową, dąbrówkę kosmatą, przetacznika leśnego oraz kilka gatunków paproci: nerecznicę krótkoostną, samczą i szerokolistną oraz wietlicę samiczą. Na leśnej drodze rośnie sit chudy – gatunek obcy w naszej florze, zawleczony tutaj przez człowieka. Ponadto możemy tu spotkać dwa gatunki owadów koprofilnych: żuka gnojarza oraz wiosennego. Poprzez zakopywanie odchodów zwierzęcych przyczyniają się do wzbogacenia podłoża w związki mineralne. Przy odrobinie szczęścia zobaczymy innego przedstawiciela chrząszczy – kruszczycę złotawkę o pięknym, zielono lśniącym pancerzu. Na przełomie maja i czerwca z niektórych drzew dziuplastych słychać głosy nawołujących o pokarm młodych dzięciołów.

Kruszczyca złotawka *fot. ES*

Po prawej stronie drogi stoi słupek oddziałowy nr 121/122/129. W tym